

Itäisen saariston tärkeimmät saaristolintujen pesimäluodot

Helsingin itäisen saariston asemakaava-alueen tärkeimmät saaristolintujen pesimäluodot

Yhteenveto 14.2.2014

Raimo Pakarinen, Helsingin kaupungin ympäristökeskus

Veli-Matti Luostarinen on tehnyt kattavia saaristolintulaskentoja Helsingin, itäisen Espoon ja läntisen Sipoon merialueilla vuosina 1996—2013. Aineistoja on hyödynnetty mm. saaristolintujen kannanmuutoksia koskevissa yleiskatsauksissa, lajikohtaisissa katsauksissa mm. selkälökistä ja valkoposkihanhesta, Vuosaaren sataman ja meriväylän vaikutusarvioissa sekä luontotietojärjestelmän arvokkaiden lintukohteiden valinnassa. Tulokset on tallennettu taulukkomuotoon Luonnontieteellisessä keskusmuseossa, mutta itse aineistoja ei

ole julkaistu. Tämän yhteenvedon tarkoituksena on luetella asemakaavoituksen luontovaikutusten arvioinnin tarpeisiin jo suojellut luodot sekä esittää perustelut kahden uuden, luonnonsuojeluohjelman mukaisen suojelun alueen perustamishdotukselle. Aineiston läpikäyntiin ja saarikoh- taisten taulukoiden tekoon on osallistunut Sini Tuoriniemi.

Luontotietojärjestelmän arvokkaiden lintukohteiden luokitus ja aluekuvaukset poikkeavat jonkin verran nykytilanteen mukaisesta suojeluluotojen arvottamisesta. Osaksi tämä johtuu siitä, että LTJ:n luokitus

pohjautuu vanhempiin parimäärätietoihin. Arvokkaita lintukohteita muodostettaessa on myös pyritty kokonaisuuksiin, jotka sisältävät linnustoarvoltaan erilaisia saaria ja luotoja. Vertailuja tehtäessä on myös otettava huomioon, että pienialaisella luodolla linnuston laji- ja parimäärät jäävät pienemmiksi kuin suojeluarvoltaan vastaavalla isommalla luodolla.

Linnustossa on 18 vuoden tutkimusjaksolla tapahtunut merkittäviä muutoksia. Joillekin saaristolajeille on ominaista pesäpaikkojen vaihtuvuus ja melko suuret vuotuiset kannanvaihtelut. Suojeluarvon kannalta mer-

kittävä on myös v. 2010 tarkistettu uhanalaisluokitus, jossa esim. taantuneiden tukkasotkan ja karikukon uhanalaisuusluokka on noussut vaarantuneeksi.

Asemakaavaehdotukseen on linnuston perusteella tehty suojeluvaraus (SL-merkintä) yhteensä 10 alueelle. Loppikari, Kivisaarenluodot, Pihlajaluodonkupu, Välikarit, Kallioluoto, Kalliosaarenluoto ja Neitsytsaarten luodot ovat pesimälinnustonsa vuoksi jo luonnonsuojelulla rauhoitettuja. Pikku Niinisaaren rantaniityn ja vesialueen rauhoituksen osaperuste on sen merkitys vesilintujen poikuealueena.

Ympäristölautakunnan v. 2008 hyväksymän Helsingin luonnonsuojeluohjelman mukaan rauhoitettavia lintuluotoja ovat Kajuuttaluodot ja Kuminapaasi. Molempien suojeluarvot ovat säilyneet korkeina.

Kuminapaadella on pesinyt vuodesta 1998 vain harvoin väli vuosin räyskä (silmälläpidettävä ja direktiivilaji). Lisäksi suuri kalalokki- ja tiirayhdyskunta tarjoaa suojaa monipuoliselle sorsalintu- ja kahlaajalajistolle. Mm. vaarantuneen tukkasotkan parimäärä on korkea.

Kajuuttaluotojen lintuyhteisö muistuttaa monipuolisuudessaan Kuminapaatta. Räyskä pesi luodoilla vuosittain 1997-2009, mutta on nyt puuttunut muutaman vuoden ajan.

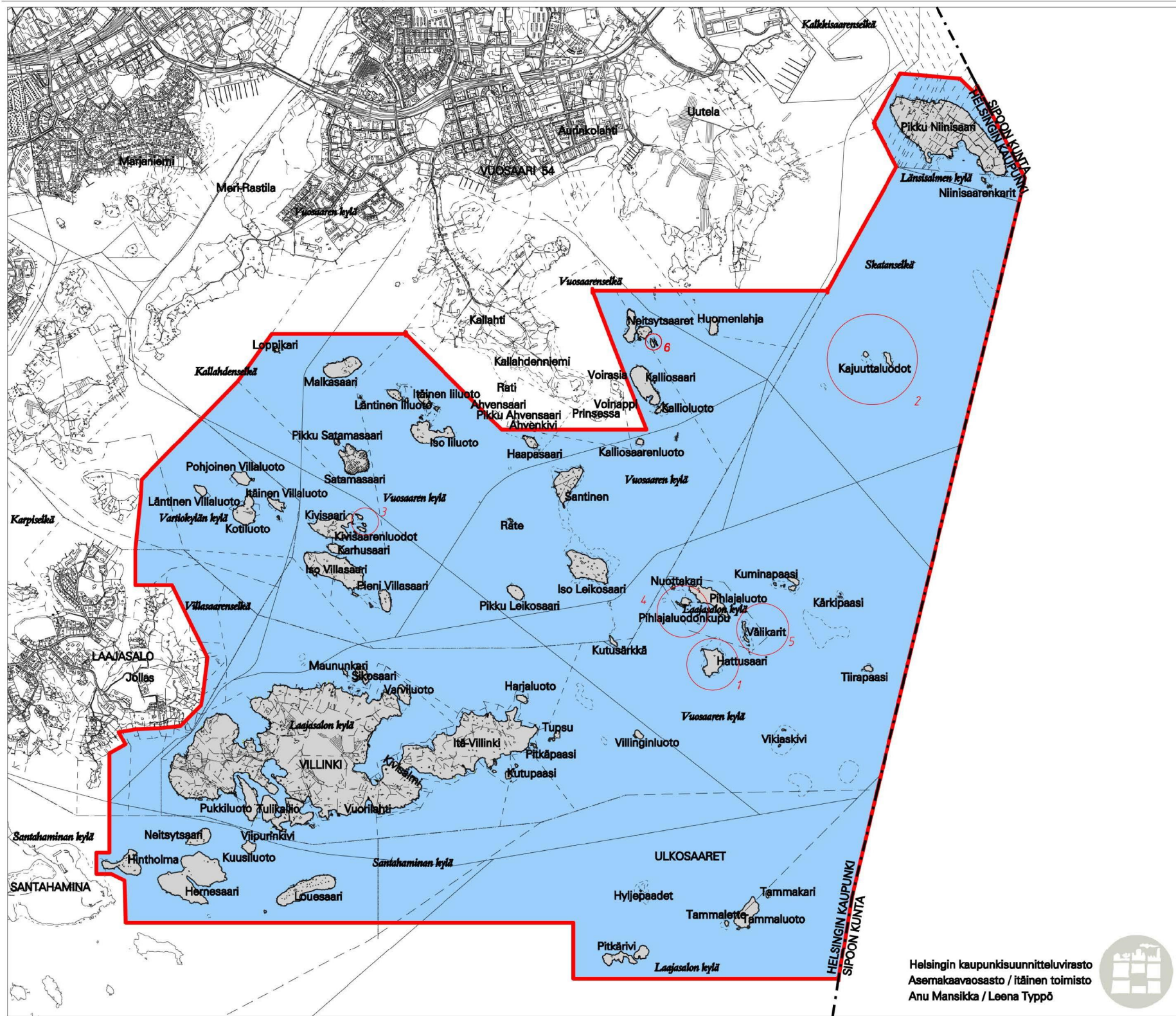
Muut asemakaavan suojelumerkinnyt perustuvat geologiaan, kasvillisuuteen ja kasvilajiin. Niitä ovat luonnonsuojelulain mukaisesti rajatut luontotyypit (rantaniittyjä ja hiekkarantoja), erityisesti suojeltavan lajiin kasvupaikka (kenttöorakko Pihlajaluodossa), Itä-Villingin vanhan metsän alue, Hernesaaren arvokas kasvikohta (myös geologisesti ja maisemallisesti mer-

kittävä) sekä eräät maisemakalliot.

Hattusaari on melko vilkkaassa virkistyskäytössä, ja sen melko monipuolinen pesimälinnusto on jossakin määrin sopeutunut pesimäaikaisiin maihinnousuihin mm. lyhentämällä pakoetäisyyttä. Hattusaarella on kaksi S-1-aluetta (luonnonsuojelulain mukaisesti rajatut hiekkarannat), joilla ei ole vaikutusta virkistyskäyttöön. Saarella saattaa Suomen ympäristökeskuksen tutkijoiden alustavan arvion mukaan olla sopivia ympäristöjä mm. uhanalaiselle hyönteislajistolle. Kaavamerkintä VR/sl mahdollistaa virkistyskäytön ohjeistamisen vapaaehtoi-

selta pohjalta maihinnousukieltoa kevyemmin menetelmin, kuten aidoin ja opastein.

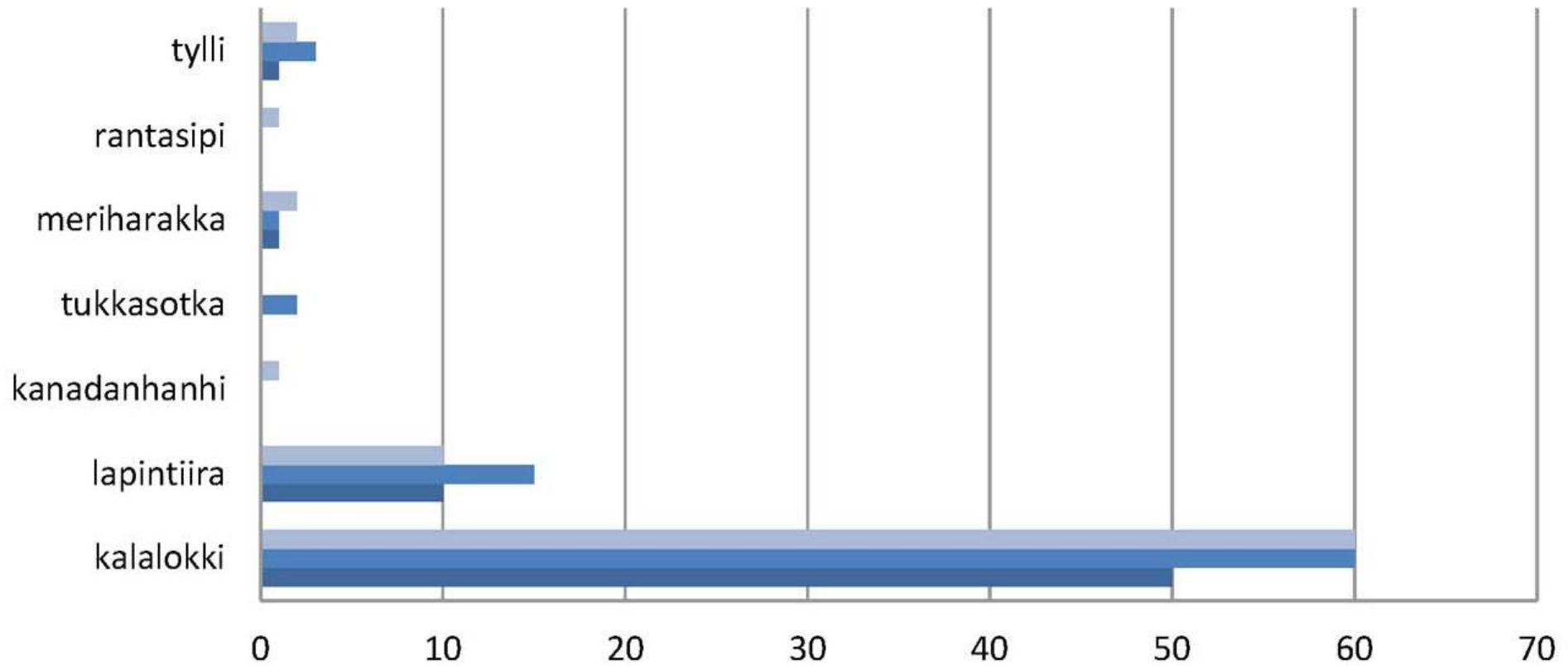

1. Hattusaari
2. Kajuuttaluodot
3. Kivisaarenluodot
4. Pihjalaluodonkupu
5. Välikarit
6. Neitsytsaarenluodot

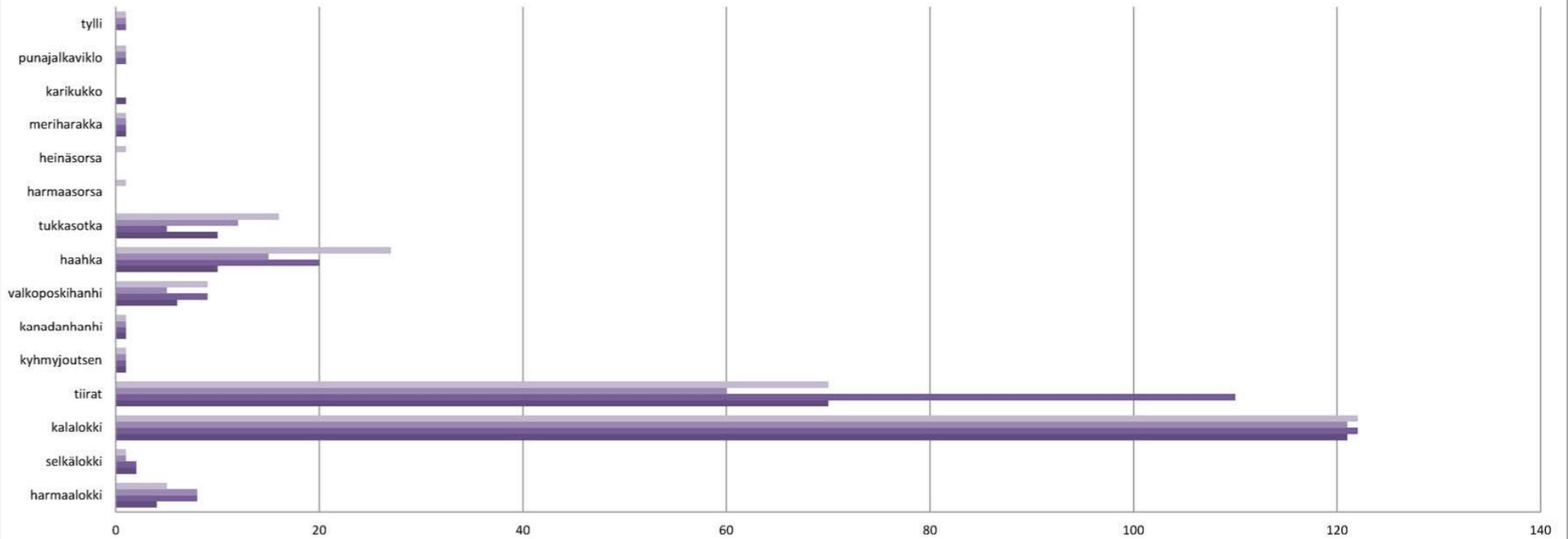

Hattusaari

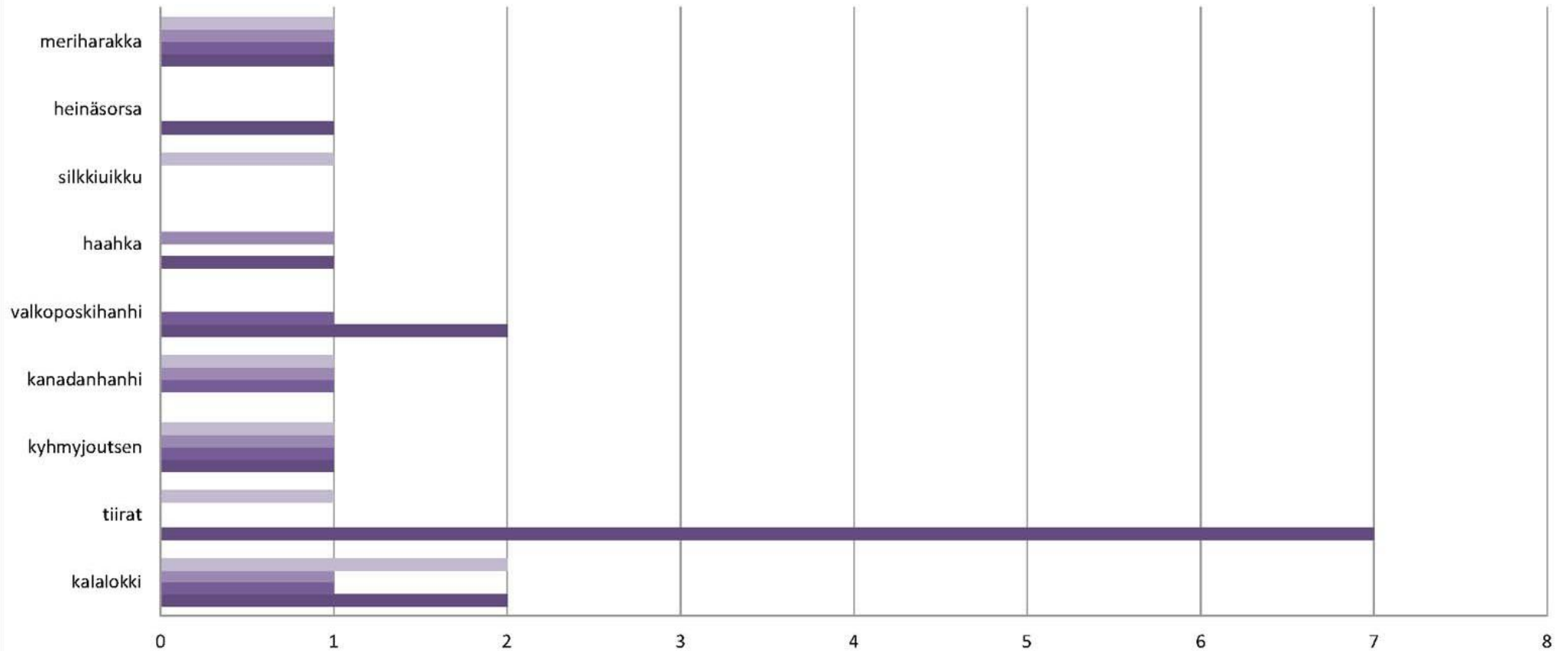
	kalalokki	lapintiira	kanadanhanhi	tukkasotka	meriharakka	rantasipi	tylli
2012	60	10	1		2	1	2
2011	60	15		2	1		3
2010	50	10			1		1

Kajuuttaluodot

	harmaalokki	selkälokki	kalalokki	tiirat	kyhmyjoutsen	kanadanhanhi	valkuposkihanhi	haahka	tukkasotka	harmaasorsa	heinäsorsa	meriharakka	karikukko	punajalkaviklo	tylli
2013	5	1	122	70	1	1	9	27	16	1	1	1		1	1
2012	8	1	121	60	1	1	5	15	12			1		1	1
2011	8	2	122	110	1	1	9	20	5			1		1	1
2010	4	2	121	70	1	1	6	10	10			1	1		

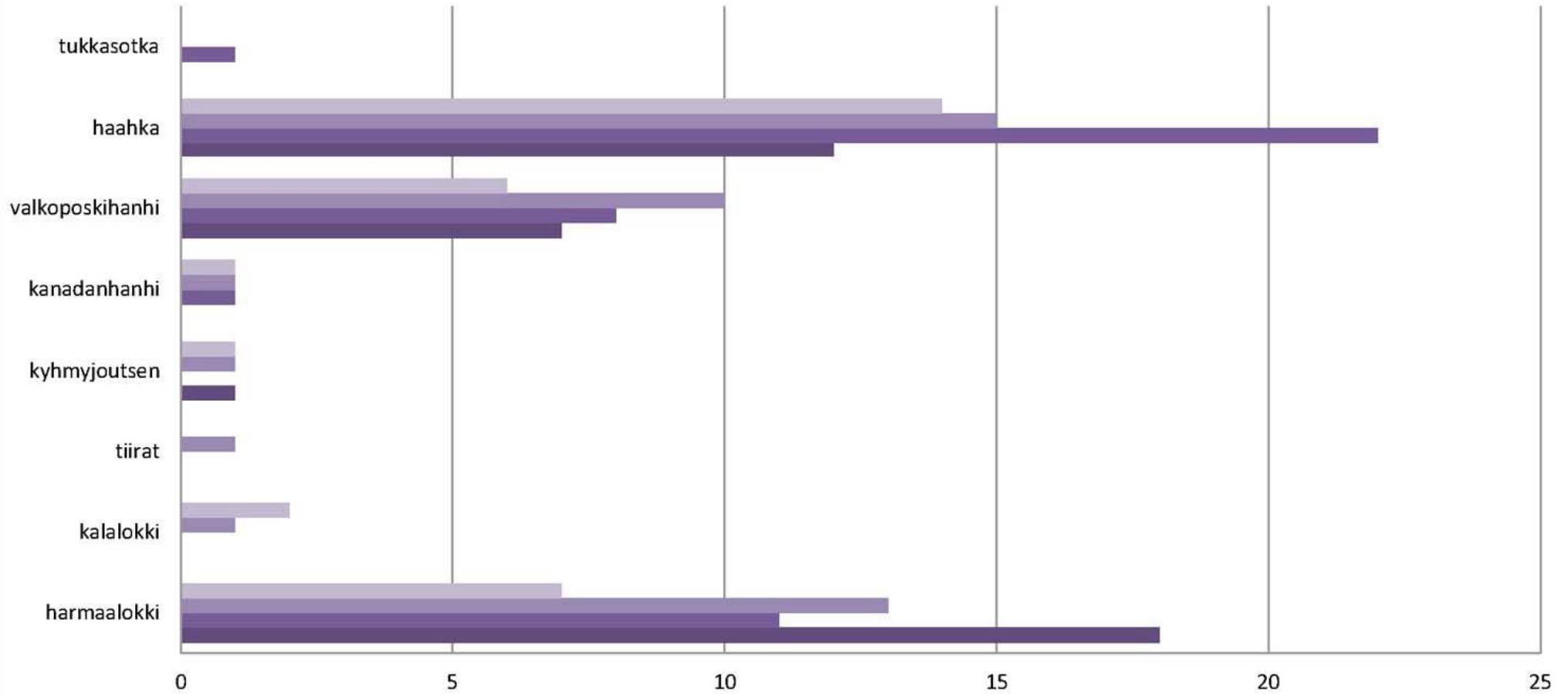
Kivisaarenluodot

	kalalokki	tiirat	kyhmyjoutsen	kanadanhanhi	valkuposkihanhi	haahka	silkkiuikku	heinäsorsa	meriharakka
2013	2	1	1	1			1		1
2012	1		1	1		1			1
2011	1		1	1	1				1
2010	2	7	1		2	1		1	1

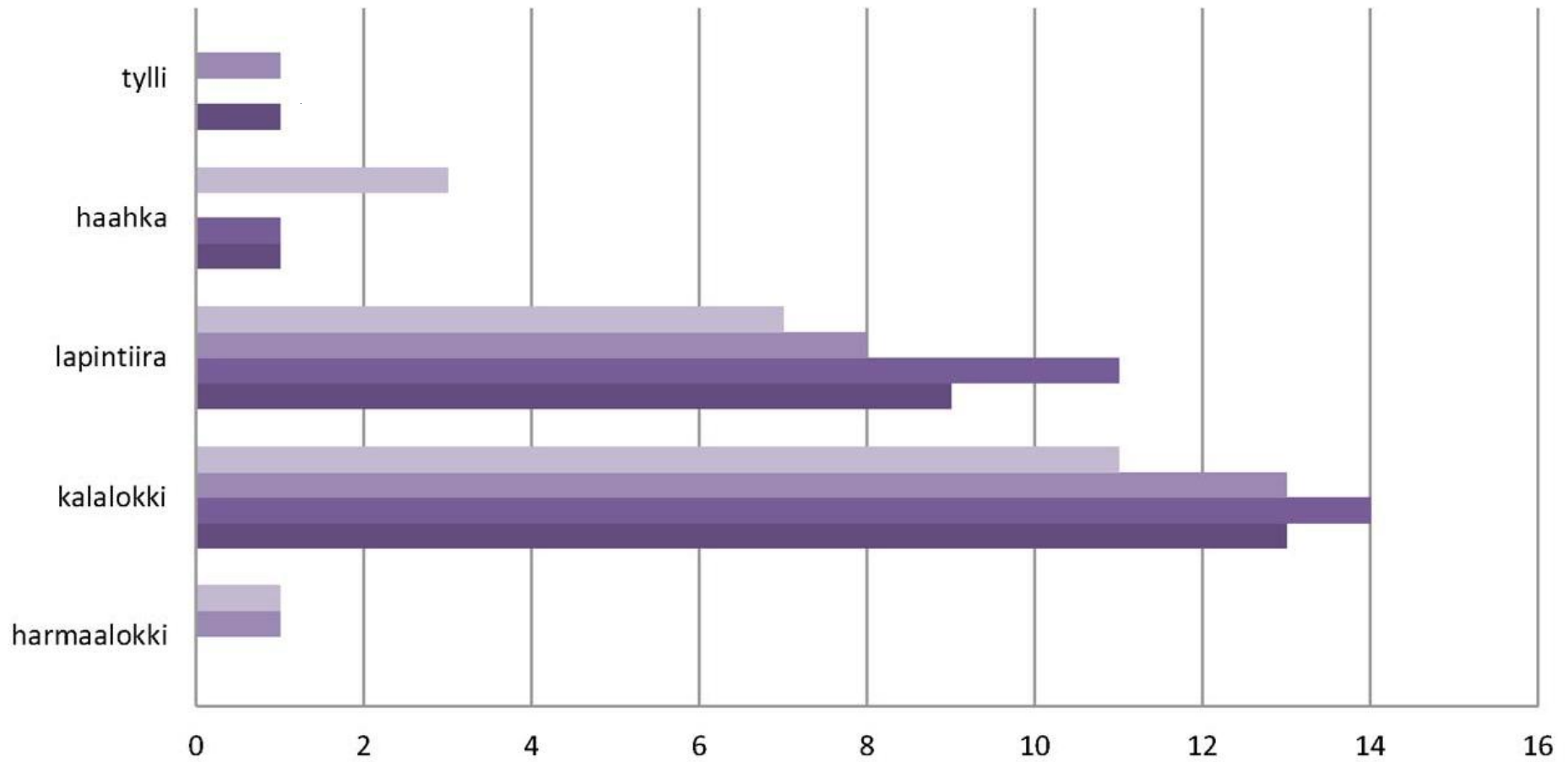

Pihlajaluodonkupu

	harmaalokki	kalalokki	tiirat	kyhmyjoutsen	kanadanhanhi	valkuposkihanhi	haahka	tukkasotka
2013	7	2		1	1	6	14	
2012	13	1	1	1	1	10	15	
2011	11				1	8	22	1
2010	18			1		7	12	

Välikarit

	harmaalokki	kalalokki	lapintiira	haahka	tylli
2013	1	11	7	3	
2012	1	13	8		1
2011		14	11	1	
2010		13	9	1	1

Neitsytsaarenluodot

Matti Luostarisen laskenta-aineistosta 1996-2010 tietojen perusteella

Säännöllisiä pesimälajeja:

haahka (nt) (2009 7 paria, 2010 4 paria)

tukkasotka (vu) 1-2 paria vuosittain

tiirat ~ 15 paria (lapintiira) (2007, 2008 20 paria)

kalalokki ~ 10 paria (5-14 paria lähivuosina)

harmaalokki 1

meriharakka 1

kyhmyjoutsen 1

valkoposkihanhi (2-5paria)

Satunnaisia:

merilokki (2006)

naurulokki (nt) (2010)

kivitasku (vu) (2001)

